

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie oskarżonego **Ł. M.**
uniewinnionego od popełnienia przestępstwa z art. 217 § 1 k.k.,
na posiedzeniu w Izbie Karnej bez udziału stron
po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2026 r.,
wniosku obrońcy uniewinnionego oskarżonego o zwrot kosztów obrony w
postępowaniu kasacyjnym,
na podstawie art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.
oraz § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.
w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2026.118 t.j.)

postanowił:

- 1. zasądzić od oskarżycielki prywatnej na rzecz oskarżonego Ł. M. kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych), jako zwrot wydatków poniesionych przez niego w postępowaniu kasacyjnym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy, który w toku postępowania kasacyjnego dokonał czynności procesowej w postaci sporządzenia i przesłania pisemnej odpowiedzi na kasację wniesioną przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej;**
- 2. w pozostałym zakresie wniosku nie uwzględnić.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem wydanym na posiedzeniu, w dniu 20 stycznia 2026 r., w sprawie o sygn. akt V KK 491/25 Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację wniesioną przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej, który kwestionował prawomocny wyrok uniewinniający Ł.M. od zarzucanego mu czynu.

Pismem z dnia 9 marca 2026 r. obrońca oskarżonego złożył wniosek o uzupełnienie postanowienia i zasądzenie na rzecz oskarżonego zwrotu poniesionych kosztów obrony z wyboru w wysokości 7 380 zł (k. 55 akt SN), załączając umowę obsługi prawnej zawartą 12 października 2025 r. pomiędzy nim (radcą prawnym P. R.) a oskarżonym Ł. M. .

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przyznanie poniesionych kosztów obrony okazał się zasadny jedynie w części. Zgodnie z art. 637a k.p.k. do kosztów postępowania kasacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach postępowania odwoławczego, chyba, że ustawa stanowi inaczej. Wobec tego odpowiednie zastosowanie w tej sprawie znalazł art. 636 § 1 k.p.k., przewidujący obciążenie oskarżyciela prywatnego kosztami procesu za postępowanie odwoławcze, jeżeli środek odwoławczy pochodzi wyłącznie od oskarżyciela prywatnego i nie został uwzględniony, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie.

W przedmiotowej sprawie ustanowiony przez oskarżonego obrońca złożył datowaną na dzień 22 października 2024 r. (sic!) (prawidłowo: 22 października 2025 r. – uwaga Sądu Najwyższego) pisemną odpowiedź na kasację pełnomocnika oskarżycielki prywatnej, wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej, w uzasadnieniu odnosząc się do dotychczasowego biegu postępowania oraz przedstawiając stanowisko w zakresie zarzutów podniesionych przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej. Sąd Najwyższy rozpoznał natomiast rzeczoną kasację na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., bez udziału stron. W przedmiotowym postępowaniu zrealizowane na zewnątrz (a więc niejako widoczne dla Sądu Najwyższego) czynności obrończe polegały jedynie na złożeniu odpowiedzi na kasację. Na marginesie, zauważyć dodatkowo należy, iż obrońca radca prawny P.R.

nadesłał wskazaną umowę obsługi prawnej, bez dokumentów potwierdzających otrzymanie jakiegokolwiek zapłaty związanej z realizacją tejże usługi.

Do kosztów procesu niewątpliwie należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy (art. 626 § 1 pkt 2 k.p.k.). Niemniej w związku z wysokością żądanej przez obrońcę oskarżonego kwoty od oskarżycielki prywatnej, ustalić należało podstawę prawną zasądzenia na rzecz Ł. M. uzasadnionych wydatków z tytułu sporządzenia przez jego obrońcę odpowiedzi na kasację. W powołanym w komparycji postanowienia rozporządzeniu nie ma bowiem wyszczególnionej tej czynności prawnej. Najbardziej zbliżona swym charakterem jest opinia o braku podstaw do wniesienia kasacji (§ 11 ust. 4 pkt 2), dlatego należało na tej podstawie przyjąć wartość stawki minimalnej na kwotę 720 zł. W orzecznictwie prezentowany był również pogląd, że jest to czynność zbliżona do samej kasacji (zob. np. post. Sądu Najwyższego z 24 października 2013 r., sygn. III KK 316/13). Przyjmując takie stanowisko, wartość stawki minimalnej zamyka się również w tej kwocie, gdyż § 11 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia ustanawia ją w wysokości 720 zł. Powyższa kwota nie obejmuje samego występowania przed Sądem Najwyższym (na rozprawie), za które to czynności rozporządzenie przewiduje odrębną stawkę w ust. 2 pkt 6 w wysokości 1 200 zł, jednakże w przedmiotowej sprawie, Sąd Najwyższy rozpoznał kasację pełnomocnika oskarżycielki prywatnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., bez udziału stron, a zatem ten aspekt ewentualnego wynagrodzenia, nie mógł zostać wzięty pod uwagę przy ustalaniu należności związanej z wnioskowanym zwrotem kosztów.

Wynagrodzenie radcy prawnego ustanowionego z wyboru ustalane jest co prawda w granicach dopuszczalnej, szerokiej autonomii (art. 22⁵ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. – o radcach prawnych), jednakowoż zasada umowności ustalania opłat za czynności radców prawnych, uwzględniająca prawa rynku, obowiązuje tylko między stronami umowy. W przypadku opłat za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiących podstawę do zasądzenia zwrotu kosztów obrony, sytuacja przedstawia się inaczej, gdyż podlegają one określonym limitom. Zasądzenie kosztów obrony wyższych od wskazanych powyżej stawek minimalnych (maksymalnie w wysokości ich

sześciokrotności) wymaga wykazania i ustalenia okoliczności uzasadniających takie rozstrzygnięcie wymienionych w § 15 ust. 3 rozporządzenia. Ocenie sądu podlegają takie wyznaczniki, jak nakład pracy radcy prawnego w korelacji z rodzajem i stopniem zawłości sprawy oraz obszernością materiału dowodowego (*mutatis mutandis postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2021 r. sygn. akt III KK 218/19 i cyt. tam orzecznictwo*)

Rozważając zasadność wniosku obrońcy oskarżonego, zauważyć należy, iż w świetle dotychczasowego przebiegu postępowania w niniejszej sprawie, nie spełnia on kryteriów zasądzenia kosztów w żądanej przez obrońcę wysokości. Nie mógł wszakże występować ponadprzeciętny nakład pracy obrońcy w sprawie liczącej łącznie 3 tomy akt, w której oskarżonemu postawiony został jeden zarzut, nawet przy akcentowanej konieczności sięgania do dorobku piśmiennictwa i orzecznictwa dla zgłębienia zagadnienia z zakresu prawa karnego materialnego. Tego typu czynność intelektualna przy wykonywaniu czynności obrończych z reguły nie stanowi przejawu nadzwyczajnego zaangażowania, wynikającego ze szczególnych potrzeb, lecz jest-zwłaszcza na etapie postępowania kasacyjnego - raczej normą. Konieczność zapoznania się z materiałami niniejszej sprawy i przygotowania odpowiedzi na kasację w jak najszybszym czasie, choć nielimitowanym ustawowo, czy też aktywność obrońcy, polegająca na kontaktowaniu się z klientem, również nie należą do kategorii wymienionych przez ustawodawcę w kategorii wyjątkowych okoliczności, które uzasadniałyby zasądzenie kosztów obrony w stawkach podwyższonych.

Kierując się zatem powyższymi zapatrywaniami, Sąd Najwyższy zasądził na rzecz Ł.M. zwrot kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym w kwocie określonej w części dyspozytywnej.

Biorąc zatem pod uwagę wkład obrońcy w przygotowanie do niniejszej sprawy czego wyrazem jest sporządzona przezeń odpowiedź na kasację pełnomocnika oskarżycielki prywatnej, zastosowanie znalazła regulacja z § 16 w zw. z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2026.118 t.j.).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]